

Bạc Liêu: Triển khai hiệu quả Luật Tài nguyên nước năm 2012

○ LỮ THANH TÙNG

Phó Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường Bạc Liêu

Việc triển khai thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật tài nguyên nước tỉnh Bạc Liêu luôn được quan tâm kịp thời, đẩy mạnh nâng cao nhận thức pháp luật về tài nguyên nước đối với các cấp, ngành và đoàn thể. Đặc biệt là nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm đối với các tổ chức, cá nhân có hoạt động khai thác, sử dụng tài nguyên nước trên địa bàn tỉnh.

Công tác bảo vệ tài nguyên nước được triển khai hiệu quả

Sau hơn 8 năm triển khai thi hành Luật TNN năm 2012, Sở TN&MT tỉnh Bạc Liêu đã tổ chức tập huấn, tuyên truyền hơn 47 cuộc với 3.600 người tham dự; phổ biến pháp luật đến 3.070 đoàn viên, hội viên các đoàn thể. Đồng thời, Sở TN&MT đã phối hợp với Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh tuyên truyền về Ngày Nước thế giới; thực hiện chuyên mục tuyên truyền về TNN nhằm phổ biến, tuyên truyền đến các tổ chức, cá nhân và các tầng lớp nhân dân việc khai thác, sử dụng nguồn nước tiết kiệm, hợp lý, BVMT nước mặt và nước dưới đất (NDD).

Nhằm cụ thể hóa việc triển khai các văn bản QPPL về TNN phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương, trong thời gian qua, UBND tỉnh Bạc Liêu đã ban hành 3 văn bản về TNN bao gồm: Chỉ thị số 04/CT-UBND về việc tăng cường công tác quản lý khai thác, sử dụng TNN và hành nghề khoan NDD; Quyết định số 11/2016/QĐ-UBND quy định quản lý TNN trên địa bàn tỉnh Bạc Liêu; Quyết định số 03/2020/QĐ-UBND về việc sửa đổi, bổ sung một số

điều của quy định quản lý TNN ban hành kèm theo Quyết định số 11/2016/QĐ-UBND.

Ủy ban nhân dân tỉnh Bạc Liêu đã phê duyệt “Quy hoạch quản lý khai thác, sử dụng TNN dưới đất tỉnh Bạc Liêu đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”; phê duyệt và chỉ đạo Sở TN&MT triển khai và công bố “Danh mục các nguồn nước phải lập hành lang bảo vệ trên địa bàn tỉnh Bạc Liêu đến năm 2020, định hướng đến năm 2030”; phê duyệt việc xác định và công bố vùng bảo hộ khu vực lấy nước sinh hoạt cho 28 cơ sở khai thác TNN trên địa bàn. Hiện nay, đang thực hiện nhiệm vụ “Khoanh định vùng hạn chế khai thác NDD”; trong thời gian tới, sẽ thực hiện mô hình thiết lập vùng bảo hộ vệ sinh khu vực lấy nước sinh hoạt điển hình thuộc Dự án “Tăng cường bảo vệ nước ngầm tại Việt Nam” do Chính phủ Đức tài trợ thông qua hợp tác của các cơ quan với Trung tâm QH&ĐT TNN Quốc gia.

Công tác bảo vệ TNN trên địa bàn tỉnh được triển khai hiệu quả. Sở TN&MT thường xuyên phối hợp với các sở, ban, ngành từ tỉnh đến cơ sở tổ chức tuyên truyền cho nhân dân về BVMT; thu gom và xử lý rác thải đúng

quy định; lập phương án nạo vét khơi thông dòng chảy tránh ô nhiễm nguồn nước. Hàng tháng, Đài Phát Thanh - Truyền hình tỉnh và các cơ quan liên quan đã tổ chức công bố kết quả phân tích chất lượng nước mặt định kỳ tại một số điểm đo trên địa bàn tỉnh nhằm thực hiện tốt công tác phòng, chống hạn, mặn xâm nhập và nâng cao ý thức bảo vệ nguồn nước, khai thác và sử dụng hợp lý, tiết kiệm TNN. Đối với các tổ chức, cá nhân có hoạt động về TNN đều phải thực hiện quan trắc giám sát chất lượng nguồn nước theo quy định. Bên cạnh đó, UBND tỉnh Bạc Liêu đã đầu tư mở rộng hệ thống cấp nước sinh hoạt tập trung cho thành thị và nông thôn để hạn chế việc khoan giếng; thường xuyên phối hợp, kiểm tra, rà soát các hoạt động khai thác, sử dụng nước và hoạt động xả nước thải vào nguồn nước, kịp thời xử lý vi phạm đối với các trường hợp gây ô nhiễm nguồn nước.

Ý thức chấp hành pháp luật về tài nguyên nước

Từ năm 2013 đến nay, UBND tỉnh Bạc Liêu đã thực hiện cấp, gia hạn, điều chỉnh, cấp lại được 532 giấy phép về TNN. Trong đó, có 5 giấy phép thăm dò

NDĐ, 41 giấy phép hành nghề khoan NDĐ, 331 giấy phép khai thác NDĐ, 18 giấy phép khai thác nước mặt và 137 giấy phép xả nước thải vào nguồn nước. UBND tỉnh đã chỉ đạo các cơ quan tiến hành 19 cuộc thanh tra, kiểm tra về lĩnh vực TNN đối với 299 tổ chức, cá nhân khai thác, sử dụng TNN và hành nghề khoan NDĐ. Theo đó, đã lập biên bản và xử phạt vi phạm hành chính đối với 11 trường hợp với tổng số tiền phạt là 223.000.000 đ. Qua thanh tra, kiểm tra đã nâng cao ý thức chấp hành pháp luật về TNN của các tổ chức, cá nhân.

Từ năm 2018 đến nay, tỉnh đã ban hành 167 Quyết định phê duyệt tiền cấp quyền khai thác TNN với tổng số tiền nộp ngân sách gần 3,6 tỷ đồng. Đồng thời, UBND tỉnh đã ban hành bảng giá tính thuế TNN đối với nước thiên nhiên trên địa theo mức của Bộ Tài chính để áp dụng cho việc tính tiền cấp quyền khai thác TNN.

Theo báo cáo, nguồn nước mặt trên địa tỉnh Bạc Liêu chủ yếu là nước mặn từ biển vào, nước từ sông Hậu và nước mưa; nước mặn thường có khuynh hướng theo thủy triều xâm nhập sâu vào tỉnh Bạc Liêu từ các hướng Đông và hướng Tây của tỉnh tiếp giáp với tỉnh Kiên Giang; nước ngọt phục vụ cho sinh hoạt, sản xuất nông nghiệp chủ yếu là nước mưa tại chỗ và nguồn bổ sung từ sông Hậu. Hiện trên địa bàn tỉnh có 2 nhà máy nước đô thị, 112 trạm cấp nước sinh hoạt nông thôn với tổng lưu lượng khai thác theo giấy phép được cấp là 66.660 m³/ngày đêm. Trên địa bàn tỉnh có rất nhiều nguồn nước thải như nước thải từ sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, nước thải trong sản xuất nông nghiệp, chăn nuôi, sinh hoạt, nước thải bệnh viện,... đa số

đã được qua xử lý trước khi thải vào môi trường và có giấy phép xả nước thải vào nguồn nước.

Tỉnh đã phối hợp với Ban Quản lý Dự án Bộ TN&MT triển khai Hợp phần 1 của Dự án “Chống chịu khí hậu tổng hợp và sinh kế bền vững Đồng bằng sông Cửu Long”, trong đó tại tỉnh Bạc Liêu đã xây dựng 2 trạm quan trắc NDĐ và đang triển thực hiện 1 trạm quan trắc nước mặt; đang phối hợp với Liên đoàn Quy hoạch và Điều tra TNN miền Nam khảo sát 21 địa điểm trên địa bàn tỉnh thuộc vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn về nguồn nước và đã bàn giao cho Trung tâm Nước sạch và Vệ sinh môi trường nông thôn tiếp nhận các giếng khoan sau khi hoàn thành nhiệm vụ nghiên cứu. Đồng thời, chủ động công tác phòng, chống hạn, mặn và đạt kết quả tốt, bảo vệ diện tích sản xuất nông nghiệp và khống chế không cho nước mặn xâm nhập thực hiện rà soát, thống kê, tổng hợp, lập và công bố danh mục hồ, ao, đầm phá không được san lấp trên địa bàn tỉnh, công bố trong tháng 9/2020.

Trong quá trình triển khai thi hành Luật TNN, tỉnh Bạc Liêu còn gặp một số khó khăn, vướng mắc, như: Chưa triển khai các nhiệm vụ về thống kê, điều tra cơ bản tài nguyên nước; đội ngũ công chức quản lý TNN còn thiếu, nhất là ở cấp huyện; hệ thống quản lý, cơ sở dữ liệu TNN của tỉnh hiện nay chưa được hoàn thiện, các trang thiết bị phục vụ việc giám sát, kiểm tra, quản lý còn thiếu; việc phân bổ kinh phí thực hiện cá nhiệm vụ phục vụ công tác quản lý, các hoạt động bảo vệ nguồn TNN, mạng lưới quan trắc còn hạn chế; một số văn bản QPPL về TNN chưa hướng dẫn cụ thể nên việc triển khai còn lúng túng tại địa

phương (quy định về giám sát tự động, trực tuyến đối với các cơ sở khai thác, sử dụng TNN; xác định vùng bảo hộ khu vực lấy nước sinh hoạt,...). Mặt khác, vẫn còn một số tổ chức, cá nhân chưa chấp hành nghiêm các quy định về TNN như khai thác chưa đăng ký, chưa xin phép, sử dụng nước lãng phí; các tổ chức, cá nhân trong sản xuất, kinh doanh chưa chủ động tiếp cận, nghiên cứu, tìm hiểu các quy định pháp luật về tài nguyên nước; thiếu phối hợp trong việc giám sát, giữ gìn và bảo vệ nguồn nước.

Trên cơ sở những kết quả đạt được và những tồn tại nêu trên, UBND tỉnh Bạc Liêu kiến nghị Bộ TN&MT sửa đổi, bổ sung một số quy định của Luật TNN năm 2012, đặc biệt là xem xét các nội dung liên quan quy định về tiền cấp quyền khai thác TNN và thuế TNN; hướng dẫn thực hiện việc trả lại giấy phép TNN và biểu mẫu quyết định về việc chấm dứt hiệu lực của giấy phép khi chủ cơ sở trả giấy phép; quy định phạm vi vùng bảo hộ khu vực lấy nước sinh hoạt cho từng vùng, từng khu vực. Đồng thời, UBND tỉnh Bạc Liêu kiến nghị Bộ TN&MT thường xuyên mở lớp đào tạo, tập huấn nâng cao chuyên môn nghiệp vụ lĩnh vực TNN cho công chức quản lý cấp tỉnh, huyện; tăng cường công tác tuyên truyền về vai trò, tầm quan trọng và yêu cầu khai thác, sử dụng hợp lý, hiệu quả và bền vững TNN cho các tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp; kiện toàn bộ máy QLNN về TNN ở địa phương; xây dựng và quản lý cơ sở dữ liệu quốc gia TNN; hỗ trợ kinh phí nhằm giúp các tỉnh sớm triển khai thực hiện các nhiệm vụ, đề tài, dự án về TNN trên địa bàn tỉnh, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả QLNN về TNN. ■